

1 ♀; 26. VII 1961, 1 ♀; geklopt uit *Anchusa officinalis* L.; 12. VII 1961, 1 ♀ geklopt uit *Oenothera biennis* L.; 26. VII 1961, 1 ♀ geklopt uit *Verbascum*-species.

Thrips flavus Schrank, 16. VI, 6 ♀ en 1 ♂; 26. VI, 4 ♀; 26. VII, 3 ♀ en 1 ♂; 10. VIII 1961, 5 ♀ en 6 ♂; geklopt uit *Anchusa officinalis* L.; 12. VII 1961, 7 ♀ geklopt uit *Oenothera biennis* L.; 26. VI 1961, 3 ♀ geklopt uit *Senecio jacobaea* L.; 12. VII, 10 ♀; 26. VII, 5 ♀; 10. VIII 1961, 6 ♀ en 1 ♂; geklopt uit *Verbascum*-species; 16. VI 1961, 1 ♂ gesleept in grassen.

Thrips fuscipennis Haliday, 17. V, 3 ♀; 16. VI, 6 ♀; 26. VI 1961, 2 ♀; geklopt uit *Anchusa officinalis* L.; 12. VII 1961, 4 ♀ geklopt uit *Oenothera biennis* L.; 16. VI 1961, 8 ♀ geklopt uit *Verbascum*-species; 6. VI 1961, 1 ♀ gesleept in grassen.

Thrips major Uzel, 17. V, 1 ♀; 6. VI, 1 ♀; 16. VI, 11 ♀; 26. VI, 5 ♀; 12. VII, 1 ♀; 26. VII, 12 ♀; 10. VIII 1961, 2 ♀; geklopt uit *Anchusa officinalis* L.; 12. VII 1961, 1 ♀ geklopt uit *Oenothera biennis* L.; 26. VII 1961, 2 ♀ geklopt uit *Solanum dulcamara* L.; 26. VII 1961, 1 ♀ geklopt uit *Verbascum blattaria* L.; 16. VI, 2 ♀; 26. VI, 3 ♀; 12. VII, 3 ♀; 26. VII, 3 ♀; 10. VIII 1961, 2 ♀; geklopt uit *Verbascum*-species; 16. VI 1961, 1 ♀ gesleept in grassen.

Thrips minutissimus L. forma *obscura* Coesfeld, 6. VI 1961, 1 ♀ gesleept in grassen; 17. V, 2 ♀; 6. VI, 1 ♀; geklopt uit *Anchusa officinalis* L.

Thrips tabaci Lindeman forma *pulla* Uzel, 17. V, 1 ♀; 6. VI, 2 ♀; 26. VI, 11 ♀ en 2 ♂; 12. VII, 18 ♀ en 1 ♂; 26. VII, 8 ♀; 10. VIII 1961, 15 ♀; geklopt uit *Anchusa officinalis* L.; 26. VI, 1 ♀; 12. VII 1961, 12 ♀; geklopt uit *Oenothera biennis* L.; 26. VI 1961, 6 ♀ geklopt uit *Senecio jacobaea* L.; 16. VI, 1 ♀; 26. VI, 5 ♀; 12. VII, 7 ♀; 26. VII, 2 ♀; 10. VIII 1961, 10 ♀; geklopt uit *Verbascum*-species; 12. VII, 1 ♀; 10. VIII 1961, 1 ♀; gesleept in grassen.

Thrips viminalis Uzel, 12. VII 1961, 1 ♀ gesleept in grassen.

Chirothripini

Chirothrips manicatus Haliday, 17. V, 8 ♀;

16. VI, 7 ♀; 12. VII 1961, 1 ♀; gesleept in grassen.

Chirothrips manicatus Haliday forma *longisetis* Priesner, 17. V 1961, 1 ♀ gesleept in grassen.

Limothrips cerealium Haliday, 17. V, 1 ♀; 12. VII, 2 ♀; 10. VIII 1961, 1 ♂; gesleept in grassen.

Onderorde TUBULIFERA

Phlaeothripidae

Phlaeothripinae

Haplothripini

Haplothrips subtilissimus Haliday, 6. VI, 5 ♀ en 2 larven; 12. VII 1961, 1 larve; geklopt uit *Quercus*-species; 17. V, 5 ♀; 16. VI 1961, 2 ♀; gesleept in grassen onder *Quercus*-species.

Hoplothripini

Cephalothripina

* *Cephalothrips monilicornis* O.M. Reuter forma *aptera*, 6. VI, 9 ♀; 16. VI, 2 ♀ en 1 larve; 12. VII, 2 imagines; 10. VIII 1961, 20 imagines; 8. VI 1962, 16 imagines; gesleept in grassen.

Cephalothrips monilicornis O.M. Reuter forma *macroptera*, 10. VIII 1961, 1 ♀ gesleept in grassen.

LITERATUUR

Titschack, E., 1962. (Thysanoptera XXV). — *Aeolothrips manteli* nov. spec., ein neuer Blasenfuss aus Holland. *Bombus*, II: 133—137.

BOEKBESPREKING

Experimentelle Entwicklungsforschung an Amphibien von E. Hadorn, (uitgegeven in de serie „Verständliche Wissenschaft“, Springer-Verlag, Berlin, Göttingen, Heidelberg, 1961, Band 77, D.M. 8.80)

Op biologisch terrein zijn in de „Verständliche Wissenschaft“ serie enkele zeer goede monografiën verschenen, zoals „Aus dem Leben der Bienen“ van de bekende bioloog Professor Karl von Frisch, of het fraai deeltje over het virusprobleem door Dr. W. Weibel. In het totaal zijn er thans 77 deeltjes uit. Het is dan ook niet te verwonderen dat reeds verschillende werkes ook voor het Engelssprekend publiek toegankelijk gemaakt zijn door een aantrekkelijke Engelse vertaling.

Professor Ernst Hadorn geeft in zijn Experimentelle Entwicklungsforschung een up to date overzicht van de embryologische ontwikkeling van de amphibieachtigen. Zakelijk en helder worden achtereenvolgens behandeld: de rol die de hormonen spelen o.a. tijdens het ovuleren, de bevruchting, eiontwikkeling, orgaanvorming. Tegelijkertijd komen dan begrippen aan de orde als: parthenogenese, inductie, de rol van de organisator, wondheling en regeneratie en tot slot vinden we een voortreffelijke bespreking van de metamorphose. Het hele boekje, niet veel groter dan een pocket, maakt een welverzorgde indruk vooral door zijn goede illustraties. Het is net alsof embryologische proeven van nature een „elegantie” bezitten met een overtuigend karakter.

Bij biochemische proeven stuit men in het algemeen op veel grotere moeilijkheden om een leek het een en ander duidelijk te maken.

De chemische problemen die zich voordoen bij een belangrijk proces als de celdifferentiatie of de rol van het D.N.A. molecuul tijdens de ontwikkeling kunnen in dit slechts honderd bladzijden tellende boekje dan ook niet besproken worden. Wel ben ik getroffen door een goede beschouwing over de rol die het schildklierhormoon speelt tijdens de metamorphose. De meeste leerboeken komen niet verder dan een beschrijving van de klassieke proef van Gudernatsch (1912) waarin wordt aangetoond dat kikkervisjes gevoed met schildklier sneller dan de controle-dieren overgaan tot metamorphose. Er ontstaan dan minuscule kikkertjes! Thyroxine, het hormoon van de schildklier blijkt hetzelfde effect te hebben. Indien men bij deze feiten blijft steken, zoals meestal gebeurt, kan het haast niet anders of men gaat denken aan een magische werking van het thyroxine. Terecht wijst Hadorn er op dat een vergelijkend onderzoek iets van dit magisch karakter opheft. Allereerst is er dan het voorbeeld van de axolotl (*Amblystoma mexicanum*), een salamanderachtig dier, dat zijn hele leven niet verder komt dan het larve stadium en dat zich ook als larve moet voortplanten (neotenie). Men heeft nu kunnen vaststellen dat de axolotl na thyroxine behandeling wel tot metamorphose overgaat!

Er bestaat een relatie hersenaanhangsel (hypophyse) en schildklier. Normaal produceert de hypophyse een schildklier stimulerend hormoon, waarna de schildklier overgaat tot afgifte van schildklierhormoon. In het geval van de axolotl schijnt geen schildklier stimulerend hormoon geproduceerd te kunnen worden. Hier is dus sprake van een „Inborn chemical defect”, waarschijnlijk in de loop van de evolutie door een mutatie.

Bij de olm zien we dat er ook een larve toestand bestaat gedurende het hele leven. Maar thans blijft een thyroxine behandeling zonder effect.

Het is dit laatste voorbeeld, dat duidelijk maakt dat het hier niet alleen gaat om een geheimzinnige chemische stof (die thyroxine overigens niet is). Immers ook het weefsel speelt een belangrijke rol als acceptor. We nemen daarom tegenwoordig aan dat de werking van thyroxine veel eerder gezien moet worden als een activeren van een bestaande ontwikkelings-potentie, die bij de olm kennelijk ook weer door een mutatie verloren is gegaan. Hoe eenvoudig een dergelijke uitwei-

ding ook mogen klinken, het zijn juist deze uitwerkingen van biologische vraagstukken die een boek waardevol maken. Tot slot enkele kritische opmerkingen. Hinderlijk is m.i. dat vaak wel de namen van onderzoekers genoemd worden, maar dat het jaar van onderzoek vaak onvermeld blijft. Hoewel het trefwoordenregister een respectabele omvang heeft mist men een vakterm als neotenie. Vervelender is het ontbreken van een literaturopgave. Een mankement waaraan helaas de hele serie lijdt. Deze opmerkingen kunnen echter nauwelijks afbreuk doen aan dit voortreffelijk werkje, dat we graag aanbevelen aan biologen en aan allen die belangstelling hebben voor kernproblemen van de moderne biologie.

Th. J. Postmes.

Zijne Majesteit de Kat, door E. Metz Derona. Uitg. Schoonderbeek, Laren. Geb. f 9,75.

Een groot, goed uitgevoerd boek van bijna 190 bladzijden, geïllustreerd met aardige pentekeningen en een overvloedig aantal foto's, over 32 bladzijden verspreid, van katten in allerlei sanden en in allerlei houdingen en van allerlei ras. Liefhebbers van dit leuke huisdier zullen hier volop hun hart kunnen ophalen.

Voor iedereen is hier ook het nodige te leren, niet alleen voor de onkundige natuurliefhebber, maar ook de deskundige, die al heel wat van katten afweet. Het boek behandelt de verzorging in al zijn aspecten, zoals de voeding (wat voor een carnivoor dier zijn aparte eisen stelt, waartegen nogal eens gezondigd wordt); de huisvesting, die ook al weer meer eisen stelt dan de meeste mensen beseffen; de opvoeding van de jonge katjes; de verschillende ziekten, waaraan katten kunnen lijden; de intelligentie van de kat; het bijgeloof, wat om de kat geweven is; allerlei bijzonderheden uit het katteleven; het verplaatsen en reizen van katten, de verzorging van huid en haar, en allerlei bijzonderheden, die het nuttig is te weten...

Zeer interessant en belangrijk zijn de hoofdstukken over een paar belangrijke rassen, de Angorakat en de kat van Siam. Het wordt wel duidelijk, dat deze schone katterassen behoorlijke zorg vereisen, maar dat ze die zorg ook belonen door hun zeer aparte schoonheid.

Een literatuurlijst, een lijst van de foto's en een opsomming van de raspunten van de in ons land voorkomende lang- en kortharige rassen van de kat. Voor alle liefhebbers van dit aardige huisdier en van vele andere natuurliefhebbers bevelen wij dit boek gaarne aan. Om verschillende bijzonderheden op sexueel gebied zal menigeen voor de jongeren een voorbehoud maken.

P.

Geheimschrift der aarde. Drie milliard jaar geschiedenis van de aardkorst en haar bewoners door Dr. I. M. van der Vlerk en Dr. Ph. H. Kuenen. Uitgeversmij W. de Haan N.V., Zeist, Van Lochem Slaterus' Uitgeversmij, Arnhem, N.V. Standaard Boekhandel Antwerpen. 7e druk, 1962. XI, 372 bladz., 207 fig. en 46 platen. Prijs f 8,90.

Het bekende werk van Van der Vlerk en Kuenen

is in een nieuw kleed verschenen, in de Palladium Paperback-serie. Het is kleiner van formaat dan het klassieke werk, maar het is geen pocketboek. Het is een tussenvorm, die m.i. te verkiezen is boven het oorspronkelijke liggige gebonden boek.

Een belangrijke taak van de recensent is de lezers van het tijdschrift in te lichten omtrent de inhoud van het te bespreken boek. De schrijvers maken het mij in dit opzicht erg gemakkelijk, doordat zij in het voorwoord een korte samenvatting van de inhoud geven, die ik hier zal laten volgen.

Het eerste hoofdstuk, getiteld „de taal der stenen” is bedoeld om de lezers in te leiden in de denkwijze van de geoloog en hen vertrouwd te maken met de voornaamste begrippen en vaktermen, die in de volgende hoofdstukken te pas zullen komen. Er is naar gestreefd het gebruik van vaktermen te beperken. Slechts dan zijn zij korthedshalve gebezigd, wanneer ze betrekking hebben op begrippen, die herhaaldelijk genoemd moeten worden of wanneer ze in de drie tabellen, die zich achter in het boek bevinden, vermeld staan. Daar deze tabellen niet mede gebonden zijn, kan men ze onder het lezen gemakkelijk raadplegen.

In het tweede hoofdstuk, „de geschiedenis van het leven”, is no II der bedoelde tabellen als handleiding genomen. De schrijvers behandelen in dit hoofdstuk achtereenvolgens de klassen van dieren en planten, die men tot een phylum kan samenvatten. Op de tabel beschouwe men bij het lezen van dit hoofdstuk de verticale stroken.

Het derde en laatste hoofdstuk behandelt „de geschiedenis van de aardkorst”. Hierin worden alle aardperioden achtereenvolgens besproken, waarbij de los bijgevoegde tabel III de leidraad vormt. Over iedere periode worden allereerst enkele algemene opmerkingen gemaakt, zoals over de toenmalige verspreiding van land en zee, eventuele gebergtevorming, alsmede over de fossielen, die de in de betreffende periode afgezette lagen karakteriseren.

Al bladerend door het boek — ik had het reeds vroeger gelezen — viel mij vooreerst op, dat het aantal illustraties groter geworden was. De illustraties, zowel figuren als platen, zijn voortreffelijk. Het blijft echter niet bij bladeren alleen. Men gaat toch weer aan het lezen, en zo heb ik met grote belangstelling gelezen de verhandeling over „Nedcrland en het ijstijdvak”. De schrijvers laten duidelijk uitkomen, met welke moeilijkheden men te kampen heeft bij de indeling van het ijstijdvak in Nederland. Dank zij de taaië volharding van de onderzoekers is men er toch in geslaagd tot een voor Nederland aanvaardbare indeling te komen. Men neemt thans voor ons land zes glaciële tijden aan, drie in het Vroeg-Pleistoceen op grond van het stuifmeelkorrelonderzoek — hierin zaten in het begin haast onoverkomelijke moeilijkheden —, en drie in het Laat-Pleistoceen, gebaseerd op de studie van de grondmorrainen in de Noordduitse laagvlakte.

Tenslotte nog een wens, die ik vroeger al eens uitgesproken heb (Natuurh. Maandbl. 1960, p. 23), het begrip „fossielen” nauwkeurig te omschrijven. De door de schrijvers gegeven definitie (blz. 50) kan mij niet geheel bevredigen, daar er geen grens wordt aangegeven. Ik heb in 1960 voorgesteld de grens te trekken

aan het einde van het Pleistoceen, omdat men bij het overschrijden van deze grens naar het Holoceen terecht komt in het rijk der „subfossielen”, waarvan ik nog nooit een behoorlijke definitie ben tegengekomen. Ik weet het, ik heb in dezen geen stem in het kapittel, autoriteiten als de schrijvers wel. De definitie van de palaentologie (glossarium, blz. 362) als zijnde „de leer van de uitgestorven planten en dieren” zal toch wel een *lapsus calami* zijn, daar bij deze definitie paard, edelhert en alpenmarmot uit het Pleistoceen, buiten de greep van de palaentoloog vallen.

Dit boek is, zoals wij in het voorwoord lezen, in de eerste plaats bedoeld om belangstellende lezers wat te vertellen over de geschiedenis van de aardkorst en haar bewoners. De goede opzet van het boek en de duidelijke taal maken het de lezer niet moeilijk de schrijvers te volgen. Tevens is gebleken, dat dit werk als inleiding voor de studenten geschikt is.

Het feit, dat dit boek reeds 20 jaar als handboek bij het hoger onderwijs gebruikt wordt en dat het al die jaren met graagte door het Nederlandse volk gelezen is, zegt meer dan een aanbeveling mijnerzijds.

K.

Lehrbuch der Zoologie. Band II: Spezielle Zoologie, von Hermann Wurbach, Professor der Zoologie an die Universität Bonn. Gustav Fischer Verlag, Stuttgart 1962. XXII, 838 Seiten mit 772 Abbildungen, in Leinen gebunden DM 76.—.

Een uitvoerige bespreking van dit monumentale werk zou vele bladzijden beslaan en bovendien zouden hierbij vele specialisten aan het woord moeten komen. Dat kan eenvoudig niet, en daarom zal deze recensie zich moeten beperken tot een bespreking van de algemene opzet en het maken van kantteekeningen.

Een leerboek der bijzondere dierkunde moet natuurlijk in de eerste plaats geven een systematisch overzicht van het hele dierenrijk. In dat overzicht zijn vanzelfsprekend verwerkt de noodzakelijke gegevens over de in- en uitwendige bouw, nodig voor het goed begrip van de diergroep, die de schrijver gaat behandelen. Wij vinden er ook gegevens over de geografische verspreiding, het milieu, waarin de dieren leven, enz. De gebruiker van het leerboek zal ook graag iets vinden over het nut en de schadelijkheid van de dieren, in het algemeen over hun betrekkingen tot de mens. De schrijver van het leerboek heeft het laatste punt bijzonder willen accentueren. Hij wenste nl., dat zijn boek „lebensnah” zou zijn, d.w.z. zijn boek moest staan temidden van de praktijk van het leven. Om een voorbeeld te noemen, de schrijver heeft bijzondere aandacht geschonken aan onze huisdieren en hun parasieten. Zo krijgen ook de voor de kultuurplanten schadelijke dieren een flinke beurt. Het is zeker niet de bedoeling van de schrijver, de handboeken over parasitologie en phytopathologie overbodig te maken. Zijn bedoeling is uitsluitend, dat degenen, die met de zo juist genoemde dieren te maken hebben, zich gemakkelijk kunnen oriënteren in het dierenrijk. Dat is van grote betekenis, vooral wanneer zij hun arbeidsveld in het dierenrijk moeten uitbreiden.

Men kan geen systeem in het dierenrijk opbouwen

zonder terug te grijpen naar het verleden. Met de studie van de vergelijkende anatomie van de levende dieren alleen komt men er niet. Men moet ook de uitgestorven dieren in zijn systeem betrekken. Daarom heeft de schrijver zeer bijzondere aandacht geschonken aan de uitkomsten van de paleontologie, meer dan tot nu toe in de meeste leerboeken van de bijzondere dierkunde gebruikelijk was. Hij acht het zelfs noodzakelijk een apart hoofdstuk (12 bladzijden) over de paleontologie hieraan vooraf te laten gaan. De paleontoloog zal hierin niets nieuws vinden, doch het is voor de gebruiker van dit leerboek prettig, dat hij er steeds op kan teruggrijpen, ook wat betreft het milieu en het klimaat, waarin de uitgestorven dieren leefden. Een kleine opmerking bij dit hoofdstuk: de schrijver heeft de aanvang van het Holoceen wel wat erg vroeg gesteld, 20.000 jaar geleden.

Door de wat ruimere belichting van bepaalde aspecten — betrekking tot de mens, palaeontologie — was de schrijver gedwongen zich hier en daar een beperking op te leggen. Dat heeft hij gevonden in de korthed van de behandeling van die diergroepen, waarmede de biologiestudent nooit of slechts zelden te maken krijgt, b.v. de brachiopoden.

Aan het systematisch gedeelte van het boek gaan, behalve het hoofdstuk palaeontologie, nog verschillende andere hoofdstukken vooraf, o.a. een uitvoerige bespreking van de zoögeografische gebieden, waarbij de schrijver in grote trekken het systeem van Wallace (1876) volgt. Ter sprake komen ook de wijzen, waarop genetische isolering tot stand komt. Bij het overzicht van de mariene fauna stelt de schrijver vast, dat meer dan de helft der dierklassen in zee leeft, terwijl 83% van de diersoorten op het land leeft. Hij schrijft dit laatste toe aan het feit, dat geografische isolering gemakkelijker op het land dan in zee kan plaats vinden.

Bij elk hoofdstuk en elke diergroep vindt men een uitvoerige literatuurlijst. Tijdschriftenartikelen zijn echter niet opgenomen.

Het boek is fraai en rijk geïllustreerd. Dat blijkt reeds direct bij de behandeling van de Protozoa. Bijzonder mooi en duidelijk zijn de vele afbeeldingen, waaruit men de ontwikkeling van een bepaald Protozoon kan volgen. Belangrijk ook zijn de overzichtstabellen van de voornaamste ziektenverwekkers bij mens en huisdier. Zo geeft b.v. tabel I een overzicht van de Trypanosomen. Men kan er zo uit aflezen gastheer, ziekte, symptomen, verbreiding, overbrenger en wijze van overbrengen.

De Arthropoden — wij vallen thans midden in het boek — beslaan ruim 180 bladzijden. Ter controle namen wij de orde der Hymenoptera (13 bladzijden, bijna uitsluitend kleine druk). Wij vinden daar dan ook letterlijk alles. Dus niet alleen een systematisch overzicht, maar ook alle bijzonderheden, die ons kunnen interesseren, zoals de indeling der mierengasten, de bijendans, de vijanden der bijen enz.

Dat de gewervelde dieren in dit „lebensnahe“ boek de grootste plaats — 325 bladzijden — innemen, zal ons niet verwonderen. Zeer goed is de inleiding over de verschillende orgaanstelsels (voor de zintuigen wordt verwezen naar Band 1). De bouw van de schedel — ontogenetisch, volwassen en vergelijkend — wordt hier

in een kort bestek zo meesterlijk beschreven en geïllustreerd, dat het gerust een plaats mocht hebben in een leerboek der vergelijkende anatomie. De bespreking van de verschillende orden der gewervelde dieren moet hier achterwege blijven.

Dit boek zal in ons land zeer welkom zijn, vooral omdat ons Leerboek der Bijzondere Dierkunde van Ihle en Nierstrasz reeds lang is uitverkocht.

K.

Onze zoogdieren door Dr. M. A. IJsseling en Dr. A. Scheygrond. Uitg. Thieme & Cie, Zutphen 1962. VII, 310 bladz., 297 afb. Prijs geb. f 22,50.

Het bekende lijvige boek „De zoogdieren van Nederland“ van de bovengenoemde schrijvers is reeds lang uitverkocht. „Onze zoogdieren“ is minder uitvoerig, doch rijker geïllustreerd, en richt zich in de eerste plaats tot de niet-vakmensen. Het is dus een verkorte uitgave van het oorspronkelijke werk, maar het woord „verkort“ wil niet zeggen, dat het minder royaal is uitgegeven en ook niet, dat niet alle zoogdieren van Nederland behandeld worden, integendeel, de nieuwste gegevens omtrent het voorkomen van de zoogdieren zijn er in verwerkt. Wel is het algemeen gedeelte iets verkort. Zo vinden wij daarin geen anatomie meer, noch functie van de inwendige organen. Voor de vakmens is dit geen bezwaar en voor de niet-vakmens is dit een verlichting. Deze laatste zal er wel vinden, wat hij graag wil weten, zoals prenten en sporen, voedsel, voortplanting enz.

Met genoegen zag ik de vermelding van de nog niet lang geleden voor Limburg ontdekte aanwinst voor de vleermuizen, de grijze grootoortvleermuis, *Plecotus austriacus*, die in Zuid-Limburg vermoedelijk de noordpunt van haar verspreidingsgebied heeft bereikt (p. 130). Ook is reeds in dit boek opgenomen, dat de dwergvleermuis, *Pipistrellus pipistrellus*, als incidentele winterslaper in onze grotten kan voorkomen. In jan. 1961 werd deze vleermuis door Van Heerdt en Sluiter in de Cannerberg aangetroffen. Het is ons verder niet ontgaan, dat ook de kat van Haelen (1957) een plaatsje gekregen heeft in dit boek. De schrijvers zeggen hiervan, dat niet met zekerheid kan worden vastgesteld, dat het een wilde kat is, doch zij achten het wel waarschijnlijk (p. 235). Zelfs hebben de schr. niet vergeten te vermelden, dat de door Husson op de St. Pietersberg ontdekte grote bosmuis, *Apodemus flavicollis*, slechts één keer in ons land is gevonden (p. 162). Deze voorbeelden mogen voldoende zijn, om aan te tonen, dat aan de schrijvers geen enkel zoogdier is ontsnapt.

Het boek is prettig geschreven en degene, die zich hiervoor interesseert, zal ook niet teleurgesteld worden, wat de inhoud betreft. Voor de illustratie hebben de schr. geput uit het archief van de beste fotografen. Dit boek zal er zeker in gaan.

K.

NIEUWE LEDEN

- H. J. M. Sipman, Julianaplein 15, Sittard.
 J. A. M. Heerkens Thijssen, St. Willibrordusstraat 15, Maastricht.
 W. J. Reinaerts, Heerlerbaan 192, Heerlen.
 Gb. Schrievels, v. Slingelandtstr. 44, Groningen.